

Z činnosti Čs. sociologické společnosti

Pro členy sekce sociologie rodiny a mládeže přednášela 9. 11. 1967 dr. M. Kubíčková o *Problémech současné americké mládeže*.

Na programu schůzky sekce integrální antropologie, která se konala 29. 11. 1967, byly referáty doc. dr. P. Machonina CSc. na téma *Problém obecné koncepce společnosti z hlediska pojmu struktura* a dr. V. Kadlece *Pluralistické koncepty v kriminologii*. Na další schůzce 21. 12. 1967 referoval prof. dr. V. Fetter CSc. o *Současném stavu a zaměření čs. antropologie* a prof. dr. F. Fajfr K *otázkám integrace v čs. demografii*.

20. 12. 1967 se konala pracovní schůzka sekce sociologie veřejného mínění. Na programu bylo sdělení dr. inž. J. Bečváře o návštěvě v Institut für Demoskopie v Allensbachu v NSR a dr. J. Zapletalové o činnosti Ústavu pro výzkum veřejného mínění ČSAV v r. 1967. Dále byla projednána činnost sekce v roce 1968.

Sekce sociologie venkova ve spolupráci s katedrou osvěty a výchovy dospělých fakulty osvěty a novinářství UK v Praze pořádala 19. a 20. prosince 1967 v Babicích u Říčan kolokvium *Historie čs. sociologie venkova a studium kulturních otázek vesnice* s tímto programem: První den dopoledne přednesl úvodní slovo a referát na téma *Počátky čs. sociologie venkova a zemědělství* prof. dr. inž. J. Tauber a doc. dr. V. Juřík hovořil K *některým zvláštnostem kulturního vývoje na čs. vesnici*. Odpoledne byly předneseny zprávy z jednotlivých vědeckých pracovišť z oboru a) historie čs. sociologie venkova, b) kulturní problematiky čs. vesnice. Večer byly promítány filmy se sociologickou a kulturní tematikou. Druhý den dopoledne bylo pokračováno ve zprávách k úvodním referátům z pracovišť, která se zabývají teoretickou a badatelskou prací v uvedených oblastech. Podrobnější zpráva o kolokviu bude uveřejněna ve Zprávách Čs. sociologické společnosti.

Ze zahraničních hostů přednášeli 5. 12. 1967 prof. Arnošt Gellner z The London School of Economic and Political Science na téma *Orientace anglické sociologie a její postavení v britské společnosti*, 4. a 5. 12. 1967 prof. dr. Leopold Rosenmayr na téma *Sociologický výzkum mládeže a jeho význam pro praxi a Sociologický výzkum v Rakousku*. Přednášky se konaly ve spolupráci s Laboratoří sociálního výzkumu mládeže.

14. 12. 1967 přednášel pro členy Čs. sociologické společnosti, Čs. společnosti pro politické vědy a Diskusní klub Socialistické akademie Prof. John Goormaghtig, ředitel Evropského střediska Dotace Carnegie, o *Teorii a metodách výzkumu mezinárodních vztahů*.

Alena Gabalová

Z činnosti Slovenskej sociologickej spoločnosti

V Klube školstva a kultúry v Trenčianskych Tepliciach sa konal od 23. do 25. októbra 1967 seminár na tému *Stav a problémy sociológie kultúry na Slovensku*. Hlavnými organizátormi seminára boli Slovenská socio-

logická spoločnosť a Osvetový ústav v Bratislave. Na prípravu sa ďalej podielali Sociologický ústav SAV, Novinársky študijný ústav, Čs. rozhlas, štúdio Bratislava, Čs. televízia, štúdio Bratislava a Filmový ústav, Bratislava.

Seminára sa zúčastnilo 62 delegátov vrátane zahraničných hostí. Seminár zahájil Dr. Martin Katriak CSc., predseda Slovenskej sociologickej spoločnosti, a otvárací referát *Stav a problémy sociológie kultúry na Slovensku* predniesol doc. ing. J. Celko CSc. Potom počas seminára odzneli tieto ďalšie hlavné referáty: *Z histórie sociológie kultúry na Slovensku* — PhDr. Ignác Gašparec, *Masová kultúra a jej prijímateľ* — PhDr. Oliver Bakoš CSc., *Výskum čitateľských záujmov* — Vladimír Holina, *O niektorých metodologických otázkach výskumu „Vzťah mládeže k rozhlasu, televízii a filmu“* — Jozef Orgon, a *Použitie teórie spoločenskej komunikácie v sociológii kultúry* — Doc. PhDr. Václav Lamser CSc.

S ďalšími referátmi, pôvodne pripravenými ako komunikáty, vystúpili: Ivan Predanoc — *Skušenosť z prískusom rozhlasovej univerzity*, Ctibor Tahy, — *Československomadarský výskum vplyvu televízie*, Pavel Paška CSc. — *Výskum kultúrneho profilu obyvateľstva v priemyselnom prostredí*, Viliam Fábry — *K problému kultúrnej charakteristiky dedinského obyvateľstva*, František Braniš — *K výskumu hudobného vysielania rozhlasu*, Alojz Kuruc — *Výsledky výskumu spoločenského pôsobenia literatúry*, Katarína Podoláková — *Z prískusmu návštevníkov výstav*, a Emília Bakošová CSc. — *Problémy počúvanosti a obľúbenosti rozhlasového programu*.

Zo zahraničných hostí vystúpili so svojimi príspevkami: Eva Lehmann z Domu kultúry, Leipzig, Prof. Dr. Borivoj Samolovčev z Filozofickej fakulty Univerzity Beograd, Doc. dr. Kazimierz Zygułski, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa, Igor Leandrov, Radio-televízia Beograd, Dr. F. Adamski, Ośrodek Badań Prasoznawczych, Kraków, László Harangy, Népművelési Intézet, Budapest a Dr. Andrzej Siciński, Pracownia Badań Kultury Współczesnej PAN, Warszawa.

V diskusií zaujali najmä príspevky dr. Ivana Svitáka z Čs. filmového ústavu v Prahe, diskusný príspevok doc. Zygułského, Dr. A. Sicińskiego, ako aj niektoré príspevky delegátov poverenictva kultúry v Bratislave.

V záverečnom hodnotení účastníci vyslovili uspokojenie so seminárom, ktorý okrem zhrnutia doterajších výsledkov je ďalším krokom ku konzultovaniu a rozpracovaniu teoretických a metodologických otázok našej sociológie kultúry. Konštatovali, že medzi najdôležitejšie otázky patrí samotné objasnenie podstaty a povahy kultúry v jej novom súčasnom poňatí, ako aj základné teoretické riešenie otázok masovej kultúry. Ďalej, že je naliehavé hlbšie rozpracovať problematiku metód a techník sociologických výskumov a špecifických metodologických postupov v sociológii kultúry. Odporučili vedeniu sekcie sociológie kultúry Slovenskej sociologickej

spoločnosti, aby vytvorila urýchlene podmienky pre unifikáciu základných sociologických kategórií tak, aby bolo možné porovnávať a vo všetkých fázach využívať výsledky empirických výskumov.

Pokiaľ ide o koordináciu výskumov v oblasti sociológie kultúry, masovej kultúry a voľného času, prijal seminár odporúčania na jednotlivé inštitúcie, angažované v sociológii kultúry na Slovensku. Taktiež doporučil realizovať komparatívne výskumy. Privítal iniciatívu Igora Leandra z Juhoslávie, aby sa realizovali spoločné výskumy československých a juhoslovanských inštitúcií podľa jednotne dohodnutých kritérií. Tak isto pozitívne hodnotil spoluprácu Osvetového ústavu v Bratislave a Népművelési Intézetu v Budapešti.

Napokon sa účastníci seminára vyslovili za to, aby sa stretnutia sociológov kultúry organizovali v regionálnom i medzinárodnom rozsahu aj v budúcnosti, pravda, postupne s tematicky vyhranenejším programom.

Vydanie Sborníka prác z tohto seminára vrátane najlepších diskusných príspevkov pripravuje Osvetový ústav v Bratislave (Námestie SNP č. 11). Niektoré príspevky boli

otišténé v Zprávách Čs. sociologické spoločnosti č. 6/1967.

Dňa 3. 11. 1967 zasadala metodologická sekcia, na ktorej prednášal Vladimír Holina na tému *Metodologické aspekty výskumu čitateľov Roháča*.

Od 6. do 10. 11. 1967 hostovala Spoločnosť významného poľského sociológa, pracovníka Inštitútu filozofie a sociológie PAN, Doc. Dr. Zbigniewa Wierzbického, ktorý prednášal v Bratislave a Nitre na témy *Klasifikácia definícií i teorie spoločnosti lokálnej (community studies)* a *Identifikácia, integrácia i adaptácia w socjologii wsi*. V Nitre na popud tamojšej odbočky prednášal aj pre poslucháčov Vysokej školy poľnohospodárskej o súčasnom stave poľnohospodárstva v USA.

Dňa 17. 11. 1967 zasadalo Predsedníctvo, dňa 4. 12. 1967 výbor Spoločnosti.

7. 12. 1967 prednášali pre členy sekcie sociológie práce Prof. Arnošt Gellner z Londýnskej školy ekonómie a politických vied na tému *Súčasný stav sociológie v Anglicku* a dr. Manfred Puschmann, vedúci Sociologického inštitútu na Humboldtovej univerzite v Berlíne, na tému *Sociálny systém podniku*.

Libuša Friedová